

Mariusz Tatka

Modernizacja gospodarstw rolnych PROW 2007-2013

PROW 2007-2013

POZNAŃ 2007

Wydawca:

Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie,
Oddział w Poznaniu
61-659 Poznań, ul. Winogrody 63
www.cdr.gov.pl/poznan
e-mail: poznan@cdr.gov.pl

”Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Pomocy Technicznej Planu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2004-2006“.

Opracowanie graficzne i projekt okładki: Alicja Zygmawska
Skład komputerowy: Sylwia Sznajder

ISBN 978-83-60232-13-2

Druk:

Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie,
Oddział w Poznaniu
61-659 Poznań, ul. Winogrody 63
tel. 061 823-20-81, fax 061 820-19-71
zlec. nr 19/2007, nakład 2000 egz.

Podstawa prawna

1. Rozporządzenia Rady (WE) nr 1698/2005 z dnia 20 września 2005 r. w sprawie wsparcia rozwoju obszarów wiejskich przez Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW)
2. Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013, lipiec 2007
3. Projekt Rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach działania „Modernizacja gospodarstw rolnych” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013.

Cele działania

Działanie ma na celu wsparcie modernizacji gospodarstw w celu zwiększenia ich efektywności poprzez lepsze wykorzystanie czynników produkcji, w tym:

- wprowadzenie nowych technologii produkcji,
- poprawę jakości produkcji,
- różnicowanie działalności rolniczej,
- zharmonizowanie warunków produkcji rolnej z wymogami dotyczącymi ochrony środowiska naturalnego, higieny produkcji oraz warunków utrzymania zwierząt.

Zakres działania

Pomoc jest udzielana na inwestycje dotyczące modernizacji lub rozwoju produkcji roślinnej lub zwierzęcej, z wyłączeniem produkcji leśnej i rybnej. Operacje mogą dotyczyć produkcji produktów żywnościowych jak i nieżywnościowych (w tym produktów rolnych wykorzystywanych do produkcji energii odnawialnej), a także przygotowania do sprzedaży lub sprzedaży bezpośredniej produktów rolnych wytwarzanych w gospodarstwie. W zakres operacji mogą wchodzić inwestycje związane z wytwarzaniem i wykorzysty-

waniem energii ze źródeł odnawialnych na potrzeby prowadzenia produkcji rolnej.

Pomoc przyznaje się na inwestycje, które nie spowodują wzrostu produkcji, dla której brak jest rynku zbytu. W przypadku rozwoju produkcji mleka w gospodarstwie, pomoc może zostać udzielona, jeżeli beneficjent jest w posiadaniu limitu na produkcję mleka, odpowiadającego produkcji mleka w tym gospodarstwie. Pomoc może być przyznana na inwestycje, mające na celu dostosowanie gospodarstwa do standardów, wynikających z przepisów prawa Unii Europejskiej:

- obowiązujących – pod warunkiem, że inwestycję podejmuje beneficjent działania „Ułatwienie startu młodym rolnikom” zgodnie z biznesplanem, a dostosowanie gospodarstwa rolnego nastąpi przed upływem 36 miesięcy od dnia podjęcia prowadzenia gospodarstwa rolnego;
- nowowprowadzonych - pod warunkiem, że dostosowanie nastąpi w terminie nie dłuższym niż 36 miesięcy od dnia, w który dany standard stał się obowiązujący.

Opis ogólnych wymogów

1. Pomoc może być przyznana na inwestycję, która przyczyni się do poprawy ogólnych wyników gospodarstwa:
  - wzrostu wartości dodanej brutto w gospodarstwie (GVA), w szczególności w wyniku racjonalizacji technologii produkcji lub wprowadzenia innowacji, zmiany profilu lub skali produkcji, poprawy jakości produkcji lub zwiększenia wartości dodanej produktu, lub
  - poprawy sytuacji w gospodarstwie w zakresie ochrony środowiska, lub
  - poprawy sytuacji w gospodarstwie w zakresie warunków utrzymania zwierząt, lub
  - poprawy sytuacji w gospodarstwie w zakresie higieny i bezpieczeństwa produkcji, lub
  - poprawy sytuacji w gospodarstwie w zakresie infrastruktury drogowej,
2. Spełnia wymagania określone przepisami prawa;

3. Poniesione koszty są uzasadnione pod względem wysokości;
4. Nie ma charakteru inwestycji odtworzeniowej.

Gospodarstwo, którego dotyczy inwestycja, jest żywotne pod względem ekonomicznym (wielkość ekonomiczna gospodarstwa wynosi co najmniej równowartość 4 ESU) i jest prowadzone przez osobę posiadającą odpowiednie kwalifikacje zawodowe. W przypadku osób fizycznych będących beneficjentami działania „Ułatwianie startu młodym rolnikom” objętego PROW 2007-2013 dopuszcza się przyznanie pomocy osobie nieposiadającej wymaganych kwalifikacji zawodowych pod warunkiem, że uzyska ona odpowiednie wykształcenie w terminie określonym w związku z przyznaniem pomocy w ramach działania „Ułatwianie startu młodym rolnikom”.

Rodzaj inwestycji wspieranych w ramach operacji

W ramach operacji wspierane będą inwestycje materialne i niematerialne służące modernizacji produkcji rolnej, w szczególności:

1. inwestycje materialne:
  - budowa lub remont połączony z modernizacją budynków lub budowli,
  - zakup lub instalacja maszyn, urządzeń, w tym sprzętu komputerowego,
  - zakładanie, modernizacja sadów lub plantacji wieloletnich,
  - zakup, instalacja lub budowa elementów infrastruktury technicznej wpływających bezpośrednio na warunki prowadzenia działalności rolniczej, przygotowania do sprzedaży lub sprzedaży bezpośredniej;
2. inwestycje niematerialne:
  - zakup patentów, licencji, w tym licencji na oprogramowanie,
  - usługi związane z przygotowaniem dokumentacji technicznej lub ekonomicznej dotyczącej projektu oraz nadzorem technicznym, związane bezpośrednio z realizacją projektu.

Koszty kwalifikowane operacji

Do kosztów kwalifikowalnych operacji zalicza się koszty:

- budowy, przebudowy, remontu połączonego z modernizacją budynków lub budowli wykorzystywanych do produkcji rolnej oraz do przechowywania, magazynowania, przygotowywania do sprzedaży produktów rolnych lub sprzedaży bezpośredniej (łącznie ze zlokalizowanymi w tych budynkach pomieszczeniami higieniczno-sanitarnymi) wraz z zakupem, montażem instalacji technicznej, wyposażenia, koszty rozbiórki i utylizacji materiałów szkodliwych pochodzących z rozbiórki pod warunkiem, że rozbiórka jest niezbędna w celu realizacji operacji;
- zakupu lub instalacji maszyn, urządzeń, wyposażenia do produkcji rolnej, przechowywania, suszenia, magazynowania, przygotowywania produktów rolnych do sprzedaży, sprzedaży bezpośredniej, w szczególności: sprzętu do uprawy, pielęgnacji, ochrony, nawożenia oraz zbioru roślin, ciągników rolniczych, przyczep rolniczych, maszyn lub urządzeń do przygotowywania, przechowywania, czyszczenia, sortowania, kalibrowania, konfekcjonowania produktów rolnych, maszyn lub urządzeń do przygotowywania lub składowania pasz, maszyn lub urządzeń do pojenia, zadawania pasz, urządzeń do pozyskiwania, przechowywania mleka;
- zakładania lub wyposażania sadów lub plantacji wieloletnich, z wyłączeniem zakładania plantacji choinek, wiśni, malin, truskawek, porzeczek oraz roślin na cele energetyczne;
- koszty zakupu materiału rozmnożeniowego lub nasadzeniowego przeznaczonego do założenia sadu lub plantacji, których okres użytkowania jest dłuższy niż 5 lat; w przypadku gatunków roślin uprawnych wymienionych w załączniku nr 1 do ustawy z dnia 26 czerwca 2003 r. o nasiennictwie (Dz. U. z 2007 r. Nr 41, poz. 271 i Nr 80, poz. 541) kosztem kwalifikowalnym jest zakup materiału rozmnożeniowego lub nasadzeniowego kategorii kwalifikowanej, z tym że jeżeli do krajowego rejestru nie wpisano

żadnej odmiany gatunku rośliny, który jest wymieniony w załączniku nr 1 do ustawy z dnia 26 czerwca 2003 r. o nasiennictwie kosztem kwalifikowalnym może być zakup materiału szkółkarskiego CAC;

- koszty grodzenia, wyposażania sadów i plantacji wieloletnich w niezbędne urządzenia techniczne i technologiczne.
- wyposażania pastwisk lub wybiegów dla zwierząt, w szczególności koszty grodzenia lub budowy wiat;
- zaopatrzenia gospodarstw rolnych w wodę, w tym budowy ujęć wody, zakupu i instalacji urządzeń do uzdatniania, rozprowadzania, magazynowania wody, nawodnień ciśnieniowych;
- instalacji lub budowy budynków lub budowli, zakupu, instalacji maszyn lub urządzeń służących ochronie środowiska, w tym do składowania odchodów zwierzęcych lub odpadów, mycia lub czyszczenia sprzętu, oczyszczania ścieków powstających w wyniku prowadzonej działalności rolniczej lub służących poprawie warunków utrzymania zwierząt lub poprawie higieny produkcji;
- zakupu, instalacji lub budowy elementów infrastruktury technicznej wpływających bezpośrednio na warunki prowadzenia działalności rolniczej, w tym utwardzanie placów manewrowych, zakup i instalacja urządzeń do pozyskiwania energii ze źródeł odnawialnych;
- zakupu sprzętu komputerowego i oprogramowania służącego wsparciu prowadzonej działalności rolniczej, w tym programy księgowo;
- rat zapłaconych z tytułu wykonania umowy leasingu, nieprzekraczające ceny netto nabycia rzeczy, jeżeli przeniesienie własności tych rzeczy na beneficjenta nastąpi w okresie realizacji operacji, lecz nie później niż do dnia złożenia wniosku o płatność ostateczną.

Kosztem kwalifikowalnym może być koszt budowy nowego budynku inwentarskiego przeznaczonego do produkcji trzody chlewnej (chlewni) albo drobiu (kurnika), wyłącznie w przypadku gdy celem budowy budynku jest przeniesienie

produkcji z istniejącego budynku inwentarskiego, będącego w posiadaniu wnioskodawcy. Ograniczenie to nie dotyczy wnioskodawcy, który jest beneficjentem działania „Ułatwienie startu młodym rolnikom” objętego Programem.

Kwalifikowane koszty ogólne

Do kosztów kwalifikowalnych zalicza się także koszty ogólne, które są bezpośrednio związane z przygotowaniem i realizacją operacji, w wysokości nieprzekraczającej 10% pozostałych kosztów kwalifikowalnych operacji.

1. Przygotowania dokumentacji technicznej operacji w szczególności:
  - kosztorysów,
  - projektów architektonicznych lub budowlanych,
  - operatów wodnoprawnych,
  - ocen lub raportów oddziaływania na środowisko,
  - dokumentacji geologicznej lub hydrologicznej,
  - wypisów i wyrysów z katastru nieruchomości,
  - projektów technologicznych,
  - wyceny dokonanej przez rzeczoznawcę;
2. Opłat za patenty lub licencje,
3. Nadzoru urbanistycznego, architektonicznego, budowlanego lub konserwatorskiego.
4. Kosztem kwalifikowalnym jest koszt zakupu maszyn lub urządzeń używanych, jeżeli:
  - w dniu zakupu nie były one starsze niż 5 –letnie;
  - nie zostały wcześniej nabyte z wykorzystaniem pomocy krajowej lub pochodzącej z Unii Europejskiej;
  - ich cena nie przekracza wartości rynkowej i jest niższa od ceny nowych podobnych maszyn i urządzeń;
  - mają właściwości techniczne niezbędne do realizacji operacji i spełniają obowiązujące normy i standardy;
  - ich zakup będzie potwierdzony fakturą oraz dowodem dokonania płatności bezgotówkowej przeprowadzonej poleceniem przelewu.

Beneficjent

Osoba fizyczna, osoba prawna, spółka osobowa, prowadząca działalność rolniczą w zakresie produkcji roślinnej lub zwierzęcej. Osoba fizyczna jest pełnoletnia i nie osiągnęła wieku emerytalnego.

Pomoc jest przyznawana osobie fizycznej, która:

- jest posiadaczem samoistnym lub zależnym gospodarstwa rolnego w rozumieniu Kodeksu cywilnego, o powierzchni użytków rolnych co najmniej 1 ha lub nieruchomości służącej do prowadzenia produkcji w zakresie działań specjalnych produkcji rolnej w rozumieniu przepisów o ubezpieczeniu społecznym rolników;
- prowadzi na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej produkcję roślinną lub zwierzęcą, w tym również produkcję materiału siewnego, szkółkarskiego, hodowlanego lub reprodukcyjnego, produkcję warzywniczą, roślin ozdobnych, grzybów uprawnych, sadownictwa, hodowlę i produkcję materiału zarodowego zwierząt, ptactwa i owadów użytkowych lub produkcji zwierząt typu przemysłowego fermowego, z wyłączeniem chowu i hodowli ryb, zwaną dalej „działalnością rolniczą”;
- jest obywatelem państwa członkowskiego Unii Europejskiej;
- jest pełnoletnia i nie ukończyła 60 lat;
- posiada następujące kwalifikacje zawodowe:
  - wykształcenie rolnicze zasadnicze zawodowe, średnie lub wyższe lub
  - tytuł kwalifikacyjny lub tytuł zawodowy, lub tytuł zawodowy mistrza w zawodzie przydatnym do prowadzenia działalności rolniczej i co najmniej 3-letni staż pracy w rolnictwie, lub
  - wykształcenie wyższe inne niż rolnicze i co najmniej 3-letni staż pracy w rolnictwie albo wykształcenie wyższe inne niż rolnicze i ukończone studia podyplomowe w zakresie związanym z rolnictwem, albo wykształcenie średnie inne niż rolnicze i co najmniej 3-letni staż pracy w rolnictwie, lub

- wykształcenie podstawowe, gimnazjalne lub zasadnicze zawodowe inne niż rolnicze i co najmniej 5 – letni staż pracy w rolnictwie,
- kwalifikacje rolnicze wymagane przy udzielaniu pomocy inwestycyjnej rolnikom w państwie, którego obywatelstwo posiada, w ramach analogicznego działania współfinansowanego przez Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) - jeżeli nie posiada obywatelstwa polskiego;

Ograniczenie dostępu

Podmiot, któremu przyznano dofinansowanie projektu w ramach Sektorowego Programu Operacyjnego „Restrukturyzacja i modernizacja sektora żywnościowego oraz rozwój obszarów wiejskich 2004-2006” w zakresie działania „Inwestycje w gospodarstwach rolnych”, może złożyć wniosek o przyznanie pomocy nie wcześniej niż:

1. w roku następującym po roku, w którym złożył ostatni wniosek o płatność dotyczący tego projektu - w przypadku pomocy przyznanej w wysokości od 100 do 200 tys. zł;
2. w drugim roku następującym po roku, w którym złożył ostatni wniosek o płatność dotyczący tego projektu – w przypadku pomocy przyznanej w wysokości powyżej 200 tys. zł;

Przepisów punktu 1 i 2 nie stosuje się w przypadku gdy wysokość przyznanej pomocy jest niższa niż 100 tys. zł.

Określenie nowo wprowadzonych norm wspólnotowych (oraz obowiązujących norm w przypadku młodych rolników otrzymujących wsparcie na podjęcie działalności).

W ramach działania wspierane mogą być inwestycje dostosowujące gospodarstwo do norm wspólnotowych, które są obowiązujące krócej niż 36 miesięcy. Inwestycje te mogą dotyczyć dostosowania do standardów wynikających z wdrożenia dyrektywy 91/676/EWG w sprawie ochrony wód przed zanieczyszczeniami powodowanymi przez azotany pochodzenia rolniczego - dostosowanie gospodarstw do

standardów określonych w programach działań, mających na celu ograniczenie odpływu azotu ze źródeł rolniczych na wyznaczonych obszarach szczególnie narażonych (OSN).

Programy działań dla poszczególnych OSN, obowiązujące na podstawie aktów prawa miejscowego (rozporządzenie dyrektora generalnego regionalnego zarządu gospodarki wodnej) wydawane były od roku 2004 i obejmują okresy 4 letnie.

W zakres tych Programów wchodzi dostosowania gospodarstw dotyczące sposobu przechowywania nawozów naturalnych i pasz objętościowych. Pomoc inwestycyjna na dostosowanie w ww. zakresie może być udzielana o ile inwestycja zostanie zrealizowana nie później niż w okresie 36 miesięcy od daty przewidzianej w programie działań jako termin końcowy dokonania dostosowań w gospodarstwach położonych na OSN.

W ramach działania wspierane mogą być inwestycje dostosowujące gospodarstwa beneficjentów działania „Ułatwienie startu młodym rolnikom” objętego PROW 2007- 2013 do obowiązujących norm wspólnotowych.

1. Higieny produkcji - dyrektywa 92/46/EWG z dnia 16 czerwca 1992 r. ustanawiająca przepisy zdrowotne dla produkcji i wprowadzania do obrotu surowego mleka poddane obróbce cieplnej i produktów na bazie mleka;
2. Warunków utrzymania zwierząt:
  - a) dyrektywa 98/58/WE z dnia 20 lipca 1998 r. dotycząca ochrony zwierząt hodowlanych,
  - b) dyrektywa 99/74/WE ustanawiająca minimalne normy ochrony kur niosek,
  - c) dyrektywa 91/629/EWG ustanawiająca minimalne normy ochrony cieląt,
  - d) dyrektywa 97/2/WE zmieniająca dyrektywę 91/629/EWG ustanawiającą minimalne normy ochrony cieląt,
  - e) decyzja Komisji 97/182/WE zmieniająca Załącznik do dyrektywy 91/629/EWG ustanawiającej minimalne normy ochrony cieląt,
  - f) dyrektywa 91/630/EWG określająca minimalne normy ochrony świń,

- g) dyrektywa 2001/88/WE zmieniająca dyrektywę 91/630/EWG ustanawiającą minimalne normy ochrony świń,
- h) dyrektywa 2001/93/WE zmieniająca dyrektywę 91/630/EWG ustanawiającą minimalne standardy ochrony świń.

Pomoc inwestycyjna na dostosowanie w ww. zakresie, zgodnie z rozporządzeniem Rady (WE) nr 1698/2005 będzie udzielana pod warunkiem, że dostosowanie nastąpi nie później niż w okresie 36 miesięcy od daty podjęcia prowadzenia gospodarstwa rolnego.

Rodzaj wsparcia i wysokość wsparcia

Pomoc ma formę refundacji części kosztów kwalifikowalnych operacji (części poniesionych kosztów realizacji inwestycji).

Maksymalna wysokość pomocy udzielonej jednemu beneficjentowi i na jedno gospodarstwo rolne w ramach działania, w okresie realizacji PROW, nie może przekroczyć 300 000 zł (76 848,2 euro). Równowartość kwoty wyrażona w euro ma charakter indykatywny.

Do realizacji mogą być przyjęte operacje, których wysokość kosztów kwalifikowanych będzie wynosiła powyżej 20 tys. zł. Ograniczenie to nie dotyczy operacji obejmujących wyłącznie wyposażenie gospodarstwa rolnego w urządzenia do składowania nawozów naturalnych lub projektów związanych z dostosowaniem do norm wspólnotowych.

Intensywność pomocy

Poziom pomocy wynosi maksymalnie:

- 40% kosztów inwestycji kwalifikującej się do objęcia pomocą;
- 50% kosztów inwestycji kwalifikującej się do objęcia pomocą, realizowanej przez osobę fizyczną, która w dniu złożenia wniosku o pomoc nie ukończyła 40 roku życia;

- 50% kosztów inwestycji kwalifikującej się do objęcia pomocą, realizowanej na obszarach górskich, innych obszarach o niekorzystnych warunkach gospodarowania, obszarach rolnych objętych siecią NATURA 2000 lub obszarach, na których obowiązują ograniczenia w związku z wdrażaniem Ramowej Dyrektywy Wodnej;
- 60% kosztów inwestycji kwalifikującej się do objęcia pomocą, realizowanej przez osobę fizyczną, która w dniu złożenia wniosku o pomoc nie ukończyła 40 roku życia, na obszarach górskich, innych obszarach o niekorzystnych warunkach gospodarowania, obszarach rolnych objętych siecią NATURA 2000 lub obszarach, na których obowiązują ograniczenia w związku z wdrażaniem Ramowej Dyrektywy Wodnej;
- 75% kosztów inwestycji kwalifikującej się do objęcia pomocą, realizowanej w związku z wprowadzeniem w życie Dyrektywy Azotanowej – dotyczy umów zawartych do dnia 30 kwietnia 2008 r.